

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania dziecka w Przedszkolu Publicznym w Krzeszowie

I Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe (Dz.U.z2021r.poz.1082z późn.zm);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U.z2020r.poz.1604);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.z2020r.poz.1280);
4. Statut Przedszkola.

II Definicja agresji:

Agresja to każde zamierzone działanie w formie otwartej lub symbolicznej, mające na celu wyrządzenie komuś lub czemuś szkody, straty lub bólu. (Ranschburg 1985, s. 77)

Formy dziecięcej agresji:

Agresja fizyczna – polega na ataku fizycznym bądź obronie. Jej przyczyną często bywa konflikt o zabawkę lub pomysł na zabawę. Przejawia się zarówno biciem, kopaniem, szczypaniem, gryzieniem, jak i wrywaniem sobie zabawki, popychaniem, rzucaniem i niszczeniem przedmiotów.

Agresja werbalna – polega na konfrontacji słownej związanej z wyzwiskami, a także z obwinianiem, skarżeniem, lamentowaniem. Są to także: kłótnie, obraźliwe słowa, prowokowanie.

Agresja pośrednia (cicha) – występuje wtedy, gdy dziecko wyłącza się z komunikacji, świadomie ignoruje i wyraża przesadnie brak zainteresowania innymi dziećmi. Sygnalizuje antypatię i broni się przed kontaktem społecznym, przygotowuje w tajemnicy przykry dowcip.

Agresja relacji – może prowadzić do wykluczenia z grupy pewnych osób, przedstawienia siebie w lepszym świetle oraz narzucania komuś swojej woli.

Zachowania agresywne dziecka to także:

- opór wobec rodzica/opiekuna prawnego/nauczyciela;
- niszczenie przedmiotów własnych i cudzych;
- przesadne żądanie zainteresowania oraz uwagi ze strony innych;
- przeszkadzanie innym dzieciom;
- wybuchowość;
- żądanie natychmiastowego zaspokojenia potrzeb;
- krzyki i groźby wobec innych dzieci.

Działania podejmowane w sytuacjach wystąpienia zachowań agresywnych muszą mieć charakter kompleksowy. Skuteczność podejmowanych interwencji zależy od tego, czy nauczyciele i rodzice konsekwentnie realizują jednolity system oddziaływań wychowawczych wobec dziecka i sposób reagowania na agresję.

III Cele procedury:

1. Usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych przedszkola w sytuacjach trudnych.
2. Zapobieganie powtarzania zachowań trudnych u dziecka, poprzez wprowadzenie działań profilaktycznych.
3. Kształtowanie u dzieci pozytywnego obrazu siebie, budowanie poczucia własnej wartości.
4. Ustalenie zasad reagowania na zachowania trudne u dziecka.
5. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym dziecka.
6. Eliminowanie agresji jako zagrożenia dla bezpieczeństwa dzieci.

IV Zakres procedury:

1. Procedura reguluje zasady postępowania wobec dziecka przejawiającego zachowanie trudne wobec siebie lub wobec innych w grupie przedszkolnej.
2. Za zachowanie trudne rozumieć należy:
 - ucieczkę-oddalenie samowolne od grupy lub z grupy;
 - zachowanie trudne: bicie, drapanie, kopanie, rzucanie przedmiotami, niszczenie mienia, ciągnięcie za włosy, szczypanie, itp.
 - samouszkodzenia: uderzanie głową o podłogę, gryzienie, szczypanie siebie, itp.

V Postępowanie w sytuacji wystąpienia zachowania trudnego/agresywnego:

1. Każdy nauczyciel oraz pracownik przedszkola ma prawo reagować na zachowania niebezpieczne ze strony dziecka.
2. Nauczyciel w trakcie sytuacji niepożądanego zachowania dziecka lub tuż po jego zakończeniu informuje dziecko, że określone zachowanie jest niewłaściwe.
3. Nauczyciel informuje rodzica/opiekuna prawnego o zachowaniu niepożądanym, które miało miejsce w danym dniu i wpisuje notatkę do dziennika elektronicznego.
4. Podejmując interwencję wobec dziecka przejawiającego zachowania niepożądane, nauczyciel musi zapewnić bezpieczeństwo pozostałym dzieciom z grupy oraz sobie, może prosić o pomoc innego pracownika przedszkola.
5. Działaniami skierowanym na usunięcie bezpośredniego zagrożenia musi towarzyszyć próba wyciszenia dziecka bądź odwrócenia jego uwagi itp., jeśli to nie pomaga to:
 - nauczyciel podejmuje próbę wyprowadzenia dziecka z sali i uspokojenia go;
 - jeżeli dziecko nie chce wyjść z sali, a sytuacja jest bardzo niebezpieczna wtedy wyprowadzamy resztę grupy (jeśli jest inny pracownik lub nauczyciel).
6. Reakcja wobec zachowań niepożądanych przejawianych przez dziecko musi być adekwatna do wieku dziecka, jego stopnia rozwoju oraz okoliczności zdarzenia.
7. Podjęcie przez nauczyciela próby wyciszenia zachowania agresywnego następuje poprzez rozmowę z dzieckiem, odwrócenia jego uwagi, zaproszenie do kąpki wyciszeń, zaproponowanie innej aktywności, izolację np. w holu, gabinecie specjalistów, kancelarii u dyrektora. Fakt agresywnego zachowania dziecka powinien być odnotowany w dzienniku elektronicznym i zgłoszony bezpośrednio rodzicowi/opiekunowi prawnemu odbierającemu w danym dniu dziecko z przedszkola.
8. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy powstrzymać się od przejawiania w stosunku do niego agresji fizycznej i słownej (nie należy: obrażać dziecka, zawstydzать go ani oceniać; ocenie podlega zachowanie, a nie osoba). Reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny prosty, konkretny i jasny
9. Po jednorazowym zachowaniu agresywnym dziecka, rodzic/opiekun prawny podpisuje zgodę na przetrzymywanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu swemu lub innym dzieciom;(załącznik nr1 do procedury). Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych u dziecka.
10. Dziecko nie może uczestniczyć w zajęciach dopóki nie będzie spokojne.
11. Pracownik przedszkola towarzyszy dziecku w sytuacji dla niego trudnej, aż do uspokojenia emocji.
12. Interwencja fizyczna bądź wezwanie służb porządkowych stosowane są w ostateczności (dziecko nie reaguje na próby uspokojenia, przejawia wzmożone napięcie, jego zachowanie niebezpiecznie nasilają się).

13. Jeśli dziecko zagraża innym dzieciom lub nauczycielom przedszkola rodzice/opiekunowi prawni mają obowiązek odebrać dziecko z placówki niezwłocznie od momentu uzyskania informacji.

14. W przypadku odmowy zgłoszenia się po dziecko, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o wezwaniu Pogotowia Ratunkowego lub służb porządkowych.

VI Procedura eliminowania zachowań trudnych:

Działania:

1. uczymy dziecko aby ręce były spokojne-dajemy mu gniotki;
2. stosujemy czasem masaże sensoryczne;
3. dużo wzmocnień pozytywnych za najdrobniejsze rzeczy np. widzę że twoje nogi są spokojne, brawo;
4. funkcjonalny trening komunikacji - czyli podpowiadanie dziecku komunikatów, których może używać wobec kolegów np. podczas wspólnej zabawy na dywanie;
5. warunkowanie poleceń np. ustaw się w parze, stań itp.;
6. nauka zabawy symbolicznej i zabawy naprzemiennej;
7. wprowadzenie kodeksu postępowania w razie zachowań trudnych ze wszystkimi dziećmi;
8. stworzenie kącika wyciszeń dla dzieci;
9. przeprowadzenie zajęć o emocjach i o złości;
10. powieszenie w widocznym miejscu plakatu, na którym są przedstawione narzędzia jak radzić sobie ze złością;
11. próby rozwiązywania konfliktów między dziećmi poprzez rozmowy, nazywanie emocji i tłumaczenia, jak można inaczej rozwiązać problem nie stosując agresji;
12. obserwacja i doszukiwanie się przyczyn zachowania trudnego udanego dziecka.

Jeśli oddziaływanie pedagogiczne (rozmowy wychowawcy z agresywnym dzieckiem, rozmowy wychowawcy z jego rodzicami/opiekunami prawnymi), objęcie dziecka pomocą psychologiczną – pedagogiczną w postaci zajęć specjalistycznych lub innymi formami pomocy (realizacja indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego tylko w przypadku posiadania przez dziecko orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na: zagrożenie niedostosowaniem społecznym lub niedostosowaniem społecznym, upośledzenie umysłowe, autyzm, zespół Aspergera, sprzężoną niepełnosprawność, nie przynoszą pożądanych zmian w zachowaniu dziecka należy - w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – objąć dziecko specjalistyczną opieką poradni psychologiczno – pedagogicznej i diagnozą lekarską (neurologa, psychiatry). Rodzic/opiekun prawny jest zobowiązany do wypełniania zaleceń wynikających z diagnozy poradni psychologiczno-pedagogicznej, konsultacji specjalistycznych, współpracy z

przedszkolem oraz regularnego przyjmowania przez dziecko leków (np. uspokajających/wyciszających), jeżeli takie zostały zalecone, o czym dyrektor przedszkola powinien zostać poinformowany.

V Osoby podlegające procedurze:

Do przestrzegania niniejszej procedury zobowiązani są dyrektor, nauczyciele, specjaliści i wszyscy pracownicy przedszkola oraz rodzice lub opiekunowie prawni dziecka.

VI Postanowienia końcowe:

1. Z procedurą zostają zapoznani pracownicy przedszkola oraz rodzice dziecka;
2. Procedura obowiązuje z dniem podpisania.

Krzeszów,

Wyrażam zgodę na zastosowanie wobec mojego dziecka.....

Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania dziecka w Przedszkolu Publicznym w Krzeszowie w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań trudnych (zagrożających jego bezpieczeństwu lub innych) poniższych działań:

1. Polecenia ustne wydane przez nauczyciela.
2. Zaopiekowanie się emocjami dziecka-bycie blisko, mówienie spokojnym, zrównoważonym głosem, bycie wsparciem.
3. Odsunięcie dziecka, przejście do kącika wyciszeń lub wyjście z sali by dziecko odpoczęło i miało szansę wyrzucić z siebie negatywne emocje.
4. Przytrzymanie dziecka, mówienie stop, nie zgadzam się na bicie, nie chce żebyś mnie bił, nie podoba mi się to.
5. Holding-trzymanie dziecka w objęciu od tyłu, na siedząco lub stojąco, aby nie zrobiło krzywdy sobie lub innym.

.....

(podpis rodzica)

Instrukcja dla nauczyciela

Jak reagujemy gdy dziecko ma zachowanie trudne:

1. dziecko musi dostać instrukcje co ma zrobić aby zatrzymać zachowanie trudne, np. Jasiu trzymaj nogi na podłodze, twoje ręce są przy nóżkach, odłóż nożyczki na stół itp.;
2. możesz powtarzać to wielokrotnie tylko mów to spokojnie.

Postawa:

1. Zbliź się do dziecka:
2. Zejź do jego poziomu, gdy do niego mówisz;
3. Mów spokojnie, ale stanowczo, unikaj tonu rozkazującego, komunikat musi być krótki i zrozumiały dla dziecka;
4. Daj poczucie bezpieczeństwa poprzez zdecydowanie i opanowanie.

Bezpieczna przestrzeń:

1. Postaraj się aby dziecko poszło do kącika wyciszeń i tam odpoczywało.
2. Jeśli się wrywa możesz wyprowadzić dziecko z sali do miejsca gdzie będzie miało przestrzeń, aby się uspokoić (miejsce musi być nudne dla dziecka).
3. Bądź przy dziecku, staraj się mówić krótkie komunikaty spokojnym głosem, np. jestem tu, widzę, że się zezłościłeś , itp. nie chcę żebyś mnie bił, to mnie boli, nie zgadzam się na bicie.
4. Jeśli to konieczne przytrzymaj dziecko.

Nauczycielka zawsze musi odpowiedzieć sobie na pytania:

1. Czy panuje nad sytuacją?
2. Czy jest bezpieczna?
3. Czy inne dzieci są bezpieczne?
4. Czy osoba z wybuchem złości jest bezpieczna?